

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (prvního senátu)

27. dubna 2022*

„Rozhodčí doložka – Grantová dohoda uzavřená v rámci sedmého rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007–2013) – Způsobilé náklady – Žádost o vrácení – Finanční audit – Šetření úřadu OLAF – Konflikt zájmů z důvodu rodinných nebo citových vazeb – Zásada ochrany dobré víry – Zásada zákazu diskriminace na základě rodinného stavu – Legitimní očekávání – Žaloba na neplatnost – Oznámení o dluhu – Akty, jež jsou neoddělitelné od smlouvy – Akt, který nemůže být předmětem žaloby – Právo na účinný opravný prostředek k soudu – Nepřípustnost“

Ve věci T-4/20,

Sieć Badawcza Łukasiewicz – Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, se sídlem ve Vratislavi (Polsko), zastoupená M. Ł. Stępkowskim, advokátem,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené B. Araujo Arcem a J. Estrada de Solem, jako zmocněnci,

žalované,

TRIBUNÁL (první senát),

ve složení H. Kanninen, předseda, M. Jaeger (zpravodaj) a M. Stancu, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: P. Cullen, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení, zejména:

- k žádosti o odstranění některých údajů ve vztahu k veřejnosti podanému žalobkyní samostatným podáním ze dne 3. ledna 2020 na základě článku 66 jednacího řádu Tribunálu,
- žalobní odpovědi došlé kanceláři Tribunálu dne 20. května 2020, ve které Komise upřesňuje, že nemá námitek proti žádosti podané žalobkyní na základě článku 66 jednacího řádu,

po jednání konaném dne 5. října 2021,

vydává tento

* Jednací jazyk: angličtina.

Rozsudek

- 1 Žalobkyně, společnost Sieć Badawcza Łukasiewicz – Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, v žalobě navrhuje na základě článku 272 SFEU určení neexistence smluvní pohledávky Evropské komise, o kterou se jedná v šesti oznámeních o dluhu vydaných dne 13. listopadu 2019 v celkové výši 180 893,90 eura, včetně jistiny ve výši 164 449 eur a náhrady škody ve výši 16 444,90 eura, jakož i toho, aby byla Komisi uložena povinnost vrátit částky uvedené v těchto oznámeních o dluhu a podpůrně, na základě článku 263 SFEU, zrušení dopisu Komise ze dne 12. listopadu 2019, který jí byl zaslán.

I. Skutečnosti předcházející sporu

- 2 Žalobkyně je výzkumným ústavem, který přistoupil ke třem grantovým dohodám na základě sedmého rámcového programu Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007–2013) (dále jen „PC7“) jakožto příjemce.
- 3 Mezi prosincem 2007 a červencem 2010 uzavřela Komise několik grantových dohod, zejména dohod s čísly č. 215669-EUWB, č. 248577-C2POWER a č. 257626-ACROPOLIS (dále jen „grantová dohoda EUWB“, „grantová dohoda C2POWER“ a „grantová dohoda ACROPOLIS“ nebo společně „dotčené grantové dohody“) se třemi konsorcií složenými z výzkumných organizací z různých členských států, přičemž každé konsorcium vede koordinátor. Zatímco koordinátoři konsorcií byli hlavními smluvními partnery Komise, každý příjemce měl postavení strany dotčených grantových dohod.
- 4 Žalobkyně, která se tehdy jmenovala Wrocławskie Centrum Badań EIT+, přistoupila k dotčeným grantovým smlouvám jako příjemce.
- 5 V období od 12. do 14. srpna 2013 byla grantová dohoda C2POWER – spolu s jinými grantovými dohodami uzavřenými na základě PC7 (projekty SAPHYRE a FIVER) – předmětem auditu uskutečněného externí auditorskou společností jednající na základě zmocnění Komise.
- 6 Dne 11. října 2013 žalobkyně poskytla dodatečné informace požadované auditory na závěrečné schůzi konané dne 14. srpna 2013.
- 7 Dne 17. února 2014 auditoři zaslali žalobkyni původní návrh zprávy o auditu. Dopisem ze dne 7. března 2014 žalobkyně předložila vyjádření k uvedené zprávě.
- 8 Dopisem ze dne 22. dubna 2014 zaslala Komise žalobkyni závěrečnou zprávu o auditu ze dne 21. března 2014 (č. 13-BA 222–030) týkající se grantové dohody C2POWER a projektů SAPHYRE a FIVER (dále jen „závěrečná zpráva o auditu“) a oznámila jí, že audit považuje za ukončený.
- 9 Dne 15. září 2014 zaslal Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) v rámci vyšetřování OF/2013/0325/A 3 žalobkyni jakožto dotčené osobě žádost o předložení dokumentů týkajících se hodin vykázaných jedním z jejích zaměstnanců (dále jen „dotčený zaměstnanec“) v rámci projektů financovaných Evropskou unií. Dne 8. října 2014 předala žalobkyně požadované dokumenty OLAF.

- 10 Dopisem ze dne 10. října 2014 požádal OLAF žalobkyni o předložení dalších podkladů týkajících se dalších dvou jejích zaměstnanců. Žalobkyně poskytla požadované dokumenty dopisem ze dne 6. listopadu 2014.
- 11 Dne 15. ledna 2015 informoval OLAF žalobkyni jako osobu dotčenou vyšetřováním o skutcích, které jsou jí vytýkány, a sice o jejím spolupachatelství v nepravdivých prohlášeních učiněných na výkazech pracovní doby dotčeného zaměstnance a dvou dalších jejích zaměstnanců.
- 12 Dne 27. ledna 2015 předala žalobkyně OLAF své připomínky, v nichž zpochybnila jeho tvrzení.
- 13 Dne 1. června 2015 informoval OLAF žalobkyni o skončení vyšetřování, jakož i o svých doporučeních, která byla předána polským soudním orgánům a příslušným útvarům Komise.
- 14 Dne 25. června 2015 zaslala žalobkyně OLAF dopis obsahující několik žádostí o informace a podklady, ve kterých ho žádala zejména o kopii jeho vyšetřovací zprávy.
- 15 Dne 10. srpna 2015 poskytl OLAF žalobkyni požadované informace, s výjimkou těch, které podléhají přísným pravidlům v oblasti důvěrnosti a ochrany osobních údajů, mezi něž patří jeho vyšetřovací zpráva. OLAF tak upřesnil sporné skutečnosti, období a projekty, ke kterým se tyto skutečnosti vztahovaly (a sice dotčené grantové dohody, projekt SAPHYRE a projekt ONEFIT), jakož i doporučení určená příslušnému generálnímu ředitelství ohledně vymáhání dotčené částky.
- 16 Dopisem ze dne 1. září 2015 požádala žalobkyně OLAF, aby jí poskytl podrobné informace a relevantní právní předpisy týkající se jeho vyšetřování. OLAF odpověděl dne 9. listopadu 2015.
- 17 Dne 7. srpna 2018 informovala Komise žalobkyni o svém záměru vydat na základě závěrů OLAF týkajících se dotčených grantových dohod, projektu SAPHYRE a projektu ONEFIT dvě oznámení o dluhu znějící na jistinu ve výši 374 188 eur a na částku 30 200 eur z titulu náhrady škody.
- 18 Dne 26. října 2018 zaslala žalobkyně Komisi dopis, v němž zpochybnila závěry OLAF, a požádala ji, aby před přijetím opatření k vymáhání pohledávek zohlednila několik skutkových a právních okolností.
- 19 Dopisem ze dne 22. července 2019 informovala Komise žalobkyni, že některá z jejích vyjádření ji vedla ke změně jejího původního stanoviska. Konkrétně byly nakonec uznány osobní náklady dvou dalších jejích zaměstnanců a byly zamítnuty pouze osobní náklady dotčeného zaměstnance týkající se období od srpna 2010 do října 2012, což mělo za následek, že celková požadovaná částka činila 180 895,90 eura.
- 20 Dne 29. srpna 2019 zaslala žalobkyně Komisi druhý dopis s námitkami, ve kterém ji žádala, aby v opatřeních, která hodlá přijmout, zohlednila její dodatečné připomínky.
- 21 Komise žalobkyni odpověděla dopisem ze dne 12. listopadu 2019, v němž setrvala na svém stanovisku a informovala ji o vydání oznámení o dluhu (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tento dopis byl přiložen k e-mailu ze dne 13. listopadu 2019, ke kterému byla připojena rovněž oznámení o dluhu č. 3241913641 (grantová dohoda ACROPOLIS, jistina, částka 72 592 eur), č. 3241913642 (grantová dohoda EUWB, náhrada škody, částka 7 259,20 eura), č. 3241913643 (grantová dohoda EUWB, jistina, částka 64 818 eura), č. 3241913644 (grantová dohoda

C2POWER, náhrada škody, částka 6 481,80 eura), č. 3241913645 (grantová dohoda C2POWER, jistina, částka 27 039 eur) a č. 3241913647 (grantová dohoda ACROPOLIS, náhrada škody, částka 2 703,90 eura), se splatností do 30. prosince 2019.

- 22 Dne 23. prosince 2019 zaplatila žalobkyně veškeré částky požadované Komisí.
- 23 Dopisem ze dne 24. prosince 2019 žalobkyně zpochybnila obsah napadeného rozhodnutí, e-mail Komise ze dne 13. listopadu 2019, jakož i oznámení o dluhu přiložená k uvedenému e-mailu a napadla je.

II. Návrhová žádání účastníků řízení

- 24 Žalobkyně v podstatě navrhuje, aby Tribunál:
- vyhověl její žalobě podané na základě článku 272 SFEU a konstatoval jednak neexistenci smluvní pohledávky uplatňované Komisí a jednak způsobilost osobních nákladů požadovaných v oznámeních o dluhu č. 3241913641 (72 592 eur), č. 241913643 (64 818 eur) a č. 3241913645 (27 039 eur) ze dne 13. listopadu 2019;
 - uložil Komisi povinnost vrátit částky, které jí uložila zaplatit v oznámeních o dluhu č. 3241913641, č. 3241913642, č. 3241913643, č. 3241913644, č. 3241913645 a č. 3241913647 ze dne 13. listopadu 2019 spolu s úroky, přičemž uvedené částky jí byly již předběžně zaplacený, a to s výhradou výsledku tohoto řízení;
 - podpůrně vyhověl její žalobě podané na základě článku 263 SFEU a zrušil napadené rozhodnutí;
 - v každém případě uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 25 Komise v podstatě navrhuje, aby Tribunál:
- zamítl žalobu podanou na základě článku 272 SFEU jako neopodstatněnou;
 - určil, že částka 180 893,90 eura, zahrnující jistinu ve výši 164 449 eur a částku 16 444,90 eura jako náhradu škody, uvedená v oznámeních o dluhu č. 3241913641, č. 3241913642, č. 3241913643, č. 3241913644, č. 3241913645 a č. 3241913647 ze dne 13. listopadu 2019, odpovídá nezpůsobilým nákladům;
 - odmítl žalobu podanou podpůrně na základě článku 263 SFEU jako zjevně nepřipustnou;
 - uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

III. Právní otázky

A. K žádosti o odstranění údajů

- 26 Samostatným podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 3. ledna 2020 podala žalobkyně žádost o odstranění některých údajů ve vztahu k veřejnosti v souladu s článkem 66 jednacího řádu Tribunálu s cílem zajistit jednak ochranu osobních údajů, a jednak ochranu obchodního tajemství.

- 27 Touto žádostí se žalobkyně v podstatě domáhá odstranění následujících typů údajů:
- jména osob, které u ní byly dříve a jsou nyní zaměstnány;
 - jména třetích osob;
 - obsah pracovních smluv jejích zaměstnanců;
 - další informace uvedené v žalobě nebo v přílohách, které by mohly umožnit identifikaci určité osoby veřejnosti;
 - její organizační struktura;
 - zpráva úřadu OLAF pro případ, že by byla předložena.
- 28 Mimoto žalobkyně navrhuje, aby v případě zveřejnění tohoto rozsudku byly zveřejněny pouze výňatky, z nichž nemůže vyplynout identifikace osob dotčených tímto řízením nebo zveřejnění podrobností týkajících se její organizační struktury, její manažerské praxe nebo chování jako zaměstnavatele.
- 29 Zprv je třeba připomenout, že při sladění mezi zveřejňováním soudních rozhodnutí a právem na ochranu osobních údajů a obchodního tajemství musí soud za okolností každého případu hledat spravedlivou rovnováhu, a to rovněž s ohledem na právo veřejnosti na přístup k soudním rozhodnutím v souladu se zásadami zakotvenými v článku 15 SFEU (v tomto smyslu rozsudek ze dne 5. října 2020, Broughton v. Eurojust, T-87/19, nezveřejněný, EU:T:2020:464, bod 49).
- 30 V projednávané věci především nejsou v tomto rozsudku uvedena jména osob dříve a v současnosti zaměstnaných žalobkyní, jména třetích osob a další informace obsažené v žalobě nebo v přílohách, které by mohly umožnit identifikaci určité osoby veřejnosti.
- 31 Dále je žádost týkající se zprávy úřadu OLAF bezpředmětná, jelikož k předložení této zprávy nedošlo.
- 32 Konečně, pokud jde o informace týkající se obsahu pracovních smluv, organizační struktury žalobkyně, její manažerské praxe a jejího chování jako zaměstnavatele, jsou v tomto rozsudku uvedeny pouze informace, jejichž neuvedení by mohlo narušit přístup veřejnosti k rozsudkům a jejich pochopení.
- 33 Zadruhé je třeba uvést, že informace obsažené v tomto rozsudku byly buď předloženy a projednány na veřejném zasedání konaném dne 5. října 2021, nebo nebylo dostatečně odůvodněno jejich odstranění, takže neexistuje žádný legitimní důvod vyhovět žádosti žalobkyně (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 21. července 2017, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo v. Komise, T-130/17 R, EU:T:2017:541, bod 62, a ze dne 21. července 2017, PGNiG Supply & Trading v. Komise, T-849/16 R, EU:T:2017:544, bod 57).

B. K žalobě podané na základě článku 272 SFEU

1. K návrhu na určení neexistence smluvní pohledávky a způsobilosti osobních nákladů a k návrhu na vrácení vyplacených částek

- 34 Na podporu svých návrhových žádání předložených v rámci žaloby podané na základě článku 272 SFEU předkládá žalobkyně čtyři žalobní důvody vycházející z porušení ustanovení dotčených grantových dohod, belgického práva, polského pracovního práva a zásady ochrany legitimního očekávání.

a) K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení ustanovení dotčených grantových dohod

- 35 Žalobkyně vznáší tři výtky na podporu svého prvního žalobního důvodu.

1) K první výtce, vycházející z porušení čl. II.22 odst. 1 a 6 přílohy II dotčených grantových dohod z důvodu jednostranného vymáhání finančních prostředků a paušální náhrady škody

- 36 Prvním žalobním důvodem žalobkyně zpochybňuje jak legalitu vymáhání provedeného Komisí, tak uložení paušální náhrady škody Komisí, a to s ohledem na smluvní ustanovení upravující tuto pravomoc.
- 37 Má totiž za to, že i když čl. II.22 odst. 6 přílohy II dotčených grantových dohod umožňuje Komisi přijmout taková opatření, jako je vydání inkasních příkazů nebo uložení sankcí, výkon této pravomoci musí být prováděn na základě závěrů auditu ve smyslu čl. II.22 odst. 1 přílohy II uvedených dohod.
- 38 Komise přitom požadovala po žalobkyni platbu, aniž by se opřela o závěry auditu, pokud jde o grantové dohody EUWB a ACROPOLIS, a pokud jde o grantovou dohodu C2POWER, jednala v rozporu se závěry auditu, se kterými nicméně souhlasila.
- 39 Dále Komise vycházela z vyšetřovací zprávy OLAF, která není finančním auditem ve smyslu čl. II.22 odst. 1 přílohy II dotčených grantových dohod. V tomto ohledu žalobkyně tvrdí, že ačkoli čl. II.22 odst. 8 přílohy II dotčených grantových dohod umožňuje Komisi obrátit se na OLAF za účelem provádění kontrol a inspekcí na místě, toto ustanovení ji nicméně neopravňuje k tomu, aby se odchýlila od ustanovení čl. II.22 odst. 6 přílohy II uvedených dohod.
- 40 V důsledku toho žalobkyně dochází k závěru, že použitelná smluvní ustanovení neumožňují Komisi jednat způsobem, který zvolila, když přistoupila k jednostrannému vymáhání finančních prostředků a paušální náhrady škody namísto toho, aby podala návrh znějící na zaplacení k příslušnému soudu, a když se omezila na zpochybnění skutkových zjištění, aniž předložila důkazy na podporu tohoto zpochybnění.
- 41 Žalobkyně dodává, že na rozdíl od tvrzení Komise ani nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství (Úř. věst. 2002, L 248, s. 1, dále jen „finanční nařízení“), ani samotný článek 317 SFEU nepřiznávají Komisi autonomní smluvní pravomoc požadovat navrácení prostředků v případě neexistence jakékoli závěrečné zprávy o auditu nebo v rozporu se závěry takové zprávy v souladu s dotčenými grantovými dohodami.

- 42 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.
- 43 Zprvée oddíl 3 přílohy II dotčených grantových dohod, nadepsaný „Kontroly a sankce“, obsahuje článek II.22, nadepsaný „Finanční audity a kontroly“, který stanoví auditní postupy a kontrolní postupy.
- 44 Pokud jde o auditní postupy, čl. II.22 odst. 1 přílohy II dotčených grantových dohod stanoví, že „v jakémkoli okamžiku uskutečňování projektu a až do uplynutí období pěti let od skončení projektu může Komise provádět finanční audity, a to prostřednictvím externích auditorů nebo vlastních útvarů Komise, včetně OLAF“. Tento článek dále uvádí, že „[a]udit se zahajuje dnem obdržení příslušného dopisu zasláního Komisí“, že „[t]yto audity se mohou týkat finančních, systémových a jiných aspektů (jako např. dodržování účetních standardů a zásad řízení), které se pojí s řádným plněním grantové dohody“ a že „[t]yto audity se provádí na důvěrném základě“.
- 45 Článek II.22 odst. 6 přílohy II dotčených grantových dohod dodává, že „Komise přijme na základě závěrů auditu všechna vhodná opatření, která považuje za nezbytná, včetně vystavení inkasních příkazů na všechny nebo část plateb, které provedla, a uložení příslušných sankcí“.
- 46 Pokud jde o kontrolní postupy, čl. II.22 odst. 8 přílohy II dotčených grantových dohod stanoví, pokud jde o možnost přijmout vyšetřovací opatření, že „[mimoto] je Komise oprávněna provádět šetření a inspekce na místě v souladu s nařízením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. prosince 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 ze dne 25. května 1999 o vyšetřování prováděném [OLAF] [a] nařízením Rady (Euratom) č. 1074/1999 ze dne 25. května 1999 o vyšetřování prováděném [OLAF].
- 47 Z výše uvedeného vyplývá, že kontrolní postupy, tak jak jsou stanoveny v dotčených grantových dohodách, jsou opatřeními spadajícími do smluvního rámce zavazujícího strany, která existují vedle auditorských postupů jako nezávislého procesu.
- 48 Zadruhé k umožnění provedení postupů uvedených v článku II.22 přílohy II dotčených grantových dohod čl. II.3 písm. g) uvedené přílohy stanoví, že „každý příjemce [...] musí poskytnout přímo Komisi, včetně [OLAF] a Účetního dvora, veškeré nezbytné informace v rámci kontrol a auditu“.
- 49 Dopis OLAF ze dne 15. září 2014, kterým se po žalobkyni požaduje předložení určitých dokumentů (viz bod 9 výše), sleduje specificky tento cíl, který odůvodňuje vyšetřovací opatření na základě čl. II.3 písm. g) přílohy II dotčených grantových dohod.
- 50 Řízení vedené OLAF tak spadá do smluvního rámce vytvořeného smluvními stranami.
- 51 Zatřetí je významné, že žádost o předložení dokumentů ze dne 15. září 2014 se nezakládá na čl. II.22 odst. 3 přílohy II dotčených grantových dohod. Tento článek stanoví:
- „Příjemci si uchovávají originály nebo ve výjimečných případech řádně ověřené kopie – včetně elektronických kopií – všech dokumentů týkajících se grantové dohody po dobu nejvýše pěti let od ukončení projektu. Tyto jsou poskytnuty Komisi na žádost při všech auditech prováděných v rámci grantové dohody.“

- 52 Třebaže žádost založená na tomto ustanovení umožňuje dospět ke stejnému výsledku jako žádost podaná na základě čl. II.3 písm. g) přílohy II dotčených grantových dohod, čl. II.22 odst. 3 uvedené přílohy se použije pouze v rámci auditních postupů, a nikoli v rámci kontrolních postupů. Stejná logika je ostatně použitelná pro účely vymezení rozsahu působnosti čl. II.22 odst. 3 přílohy II dotčených grantových dohod a čl. II.22 odst. 8 uvedené přílohy.
- 53 Řízení vedené OLAF v projednávaném případě tedy spadá pod kontrolní postupy stanovené ustanoveními dotčených grantových dohod.
- 54 Začtvrté v rámci kontrolního postupu provedeného v projednávaném případě Komise zjistila nesrovnalosti, kterých se žalobkyně dopustila a které vedly k nezpůsobilosti některých nákladů.
- 55 V tomto ohledu je třeba uvést, že čl. II.21 odst. 1 druhý pododstavec přílohy II dotčených grantových dohod stanoví, že „[v] případě, že částka dlužná příjemcem [Unii] musí být vrácena po výpovědi nebo uplynutí platnosti grantové dohody uzavřené z titulu [PC7], vyzve jej Komise k vrácení dlužné částky tak, že vystaví inkasní příkaz adresovaný tomuto příjemci“.
- 56 V souladu s tímto ustanovením, o které se výslovně opírá napadené rozhodnutí, měla Komise právo vyvodit důsledky z výsledku kontrolního postupu a požadovat po žalobkyni vrácení dlužných částek.
- 57 Na rozdíl od tvrzení žalobkyně, že zaprvé čl. II.22 odst. 8 přílohy II dotčených grantových dohod neopravňuje Komisi odchýlit se od čl. II.22 odst. 6 uvedené přílohy a zadruhé že Komise nemůže na základě dotčených grantových dohod pominout závěrečnou zprávu o auditu, je postup v projednávané věci nezávislý na auditním postupu, na který se odvolává žalobkyně.
- 58 V tomto ohledu je třeba uvést, že čl. 9 odst. 1 dotčených grantových dohod výslovně uvádí, že se tyto dohody „řídí [...] finančním nařízením o souhrnném rozpočtu a jeho prováděcími pravidly“.
- 59 Článek 119 finančního nařízení přitom stanoví:
- „1. Částka grantu je stanovena jako konečná až poté, co orgán přijme závěrečné zprávy a účty, aniž jsou dotčeny následné kontroly provedené orgánem.
2. V případě, že příjemce neplní své zákonné nebo smluvní povinnosti, je grant v případech uvedených v prováděcích pravidlech pozastaven a snížen nebo zrušen poté, co byla příjemci dána možnost se vyjádřit.“
- 60 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že článek 119 finančního nařízení, ve znění použitelném v rozhodné době, neukládá zvláštní a specifický procesní požadavek týkající se způsobu zjištění nesrovnalostí v rámci kontrolních postupů zahájených po přijetí závěrečných zpráv a účtů.
- 61 Ani prováděcí pravidla k tomuto ustanovení, platná v rozhodné době, neobsahují v tomto ohledu žádné požadavky. Článek 183 první pododstavec písm. a) a druhý pododstavec nařízení Komise (ES, Euratom) č. 2342/2002 ze dne 23. prosince 2002 o prováděcích pravidlech k finančnímu nařízení (Úř. věst. 2002, L 357, s. 1) totiž přiznává příslušné schvalující osobě zejména právo požadovat od příjemce v případě nesprávného provedení schváleného pracovního programu vrácení v poměrné výši.

- 62 Konečně v odpovědi na otázku položenou na jednání žalobkyně připustila použitelnost článku 119 finančního nařízení na smluvní rámec, s výhradou zjištění nesrovnalosti.
- 63 Z výše uvedeného tedy vyplývá, že Komisi nelze vytýkat, že nedodržela procesní požadavky vyžadované v rámci kontrolního postupu zahájeného v projednávané věci.
- 64 Zapáté je nesporné, že v návaznosti na připomínky předložené žalobkyní v jejím dopise ze dne 26. října 2018 Komise snížila výši částek, které po ní požadovala. Za účelem zpochybnění závěrů zprávy OLAF, o které se opíraly tvrzení Komise, se přitom žalobkyně opřela zejména o závěrečnou zprávu o auditu. Při vyhotovení inkasních příkazů tedy Komise zohlednila posouzení vyplývající jak z auditního, tak z kontrolního postupu. Z tohoto důvodu jednala Komise v rámci pravomocí, které jsou jí přiznány čl. II.22 odst. 6 a čl. II.21 odst. 1 druhým pododstavcem přílohy II dotčených grantových dohod, což odráží napadené rozhodnutí.
- 65 Postup Komise, kterým požádala o vrácení částek, které považovala za dlužné, tedy neporušuje smluvní ustanovení. První výtku je proto třeba zamítnout.

2) Ke druhé výtce, vycházející z porušení čl. II.14 odst. 1 písm. a) a b) přílohy II dotčených grantových dohod z důvodu žádosti o platby odpovídající skutečným nákladům

- 66 Druhou výtkou žalobkyně tvrdí, že Komise byla povinna uznat skutečné osobní náklady dotčeného zaměstnance, jelikož závěrečná zpráva o auditu konkrétně potvrdila jejich pravost, s čímž se Komise ztotožnila v dopise ze dne 22. dubna 2014.
- 67 Žalobkyně z toho vyvozuje, že Komise tím, že se odchýlila od závěrů auditorů, avšak nepředložila důkazy na podporu této možnosti či vysvětlení ohledně relevance závěrů OLAF, ačkoli se od nich částečně odchýlila, porušila čl. II.14 odst. 1 písm. a) a b) přílohy II dotčených grantových dohod, a dopustila se tak nesprávného skutkového zjištění.
- 68 Žalobkyně dodává, že stanovisko Komise k rozložení důkazního břemene ohledně způsobilosti nákladů nesených příjemcem grantu a jeho schopnosti vymáhat financování je irelevantní. V tomto ohledu zdůrazňuje, že jelikož byla v projednávané věci předložena závěrečná zpráva o auditu potvrzující realitu sporných nákladů, nese Komise důkazní břemeno ohledně nesprávnosti této zprávy a nezpůsobilosti některých osobních nákladů.
- 69 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.
- 70 Úvodem je třeba připomenout, že argumentace žalobkyně v rámci druhé výtky prvního žalobního důvodu spočívá v tom, že Komisi vytýká porušení smluvních ustanovení z důvodu nedodržení údajně závazné povahy závěrečné zprávy o auditu.
- 71 Z ustanovení dotčených grantových dohod přitom zaprvé nevyplývá, že taková hodnota má být auditům přiznaná. Naopak prozatímní povaha jejich důkazní síly je zakotvena v čl. II.22 odst. 1 přílohy II dotčených grantových dohod, který uznává možnost provést nové audity po dobu pěti let po dokončení dotčeného projektu. Stejně tak čl. II.22 odst. 8 přílohy II dotčených grantových dohod umožňuje Komisi zahájit vyšetřování v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 ze dne 25. května 1999 o vyšetřování prováděném [OLAF] (Úř. věst. 1999, L 136, s. 1), které bylo zrušeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném [OLAF] a o zrušení nařízení [č. 1073/1999] a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. 2013, L 248, s. 1).

- 72 Zadruhé, jak vyplývá z úvah uvedených v bodech 58 až 62 výše, napadené rozhodnutí spadá do rámce článku 119 finančního nařízení, jehož první odstavec výslovně uvádí, že tím, že orgán přijme závěrečné zprávy a účty, nejsou „dotčeny následné kontroly provedené orgánem“.
- 73 Na závěrečnou zprávu o auditu, a to ani po schválení Komisí, tak nelze nahlížet tak, že je pro Komisi závazná a neměnná. Je tedy třeba odmítnout argument žalobkyně, podle kterého byla Komise, aby se nedopustila nesprávného skutkového zjištění, které by představovalo porušení čl. II.14 odst. 1 písm. a) a b) přílohy II dotčených grantových dohod, povinna uznat pravost osobních nákladů dotčeného zaměstnance, jelikož audit, jehož závěry schválila, již dříve uznal, že byly skutečné.
- 74 Ze stejných důvodů je argument žalobkyně, podle kterého Komise nepředložila důkaz o nesprávnosti závěrečné zprávy o auditu, irrelevantní. Z úvah uvedených v bodě 72 výše totiž vyplývá, že s ohledem na smluvní ustanovení projednávané věci není Komise vázána zjištěními finančního auditu, pokud kontrola po tomto auditu zpochybní jeho výsledky.
- 75 S ohledem na výše uvedené musí být druhá výtku zamítnuta.

3) Ke třetí výtce vycházející z porušení zaprvé čl. II.3 písm. n) přílohy II dotčených grantových dohod tím, že Komise identifikovala riziko střetu zájmů z důvodu existence rodinných vazeb a zadruhé článků 7 a 9 Listiny základních práv Evropské unie z důvodu diskriminace na základě rodinného stavu

- 76 Žalobkyně má především za to, že Komise nemohla dospět k závěru o existenci rizika střetu zájmů ve smyslu čl. II.3 písm. n) přílohy II dotčených grantových dohod, která by vedla ke zpochybnění spolehlivosti výkazů počtu hodin odpracovaných dotčeným zaměstnancem z důvodu přístupu jeho manželky k uvedeným výkazům.
- 77 V tomto ohledu žalobkyně tvrdí, že navzdory skutečnosti, že o tom byla informována, Komise nezohlednila jednak kontrolu, které podléhal jak dotčený zaměstnanec, tak jeho manželka ze strany svých nadřízených, kteří ověřili pravost prací dotčeného zaměstnance, a jednak neexistenci funkčního, hierarchického nebo organického vztahu mezi manželi. V tomto ohledu žalobkyně zdůrazňuje, že se Komise dopustila nesprávného skutkového zjištění, když vycházela z toho, že zapojení manželky dotčeného zaměstnance bylo podstatné, kdežto ve skutečnosti byla povaha přístupu manželky tohoto zaměstnance k výkazům jeho pracovní doby čistě administrativní a neměla žádnou pravomoc tyto dokumenty měnit. Žalobkyně kromě toho uvádí, že auditoři ověřili a potvrdili systém evidence pracovní doby. Kromě toho žalobkyně tvrdí, že neexistovalo žádné riziko střetu zájmů, což prokazuje skutečnost, že příslušní nadřízení manželů nezjistili žádnou událost související s možnými podvody ve vykazování pracovní doby.
- 78 Žalobkyně dále uvádí, že neexistuje žádná právní norma, která by vyžadovala, aby manželé byli na témže pracovišti striktně odděleni. V tomto ohledu zdůrazňuje, že opatření zavedená v projednávaném případě (dvojitý autonomní dohled, přidělení do různých oddělení) představují méně invazivní metodu k zajištění pravdivosti výkazů pracovní doby, ke kterým měla manželka dotčeného zaměstnance přístup z důvodu svých administrativních úkolů.
- 79 Konečně má žalobkyně za to, že postoj Komise představuje diskriminaci z důvodu rodinného stavu, která je v rozporu s články 7 a 9 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), jelikož povinnost pracovat odděleně uložená manželům pouze na základě tohoto stavu při neexistenci skutečného důvodu pochybovat o jejich poctivosti představuje nerovné zacházení

v zaměstnání nebo diskriminaci. V tomto ohledu žalobkyně zpochybňuje postoj Komise, která zvažuje úpravu úkolů manželky dotčeného zaměstnance s cílem zabránit střetu zájmů, jelikož takové opatření by představovalo diskriminaci na základě rodinného stavu.

- 80 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.
- 81 Článek II.3 písm. n) přílohy II dotčených grantových dohod stanoví, že každý příjemce musí přijmout veškerá nezbytná preventivní opatření, aby zabránil jakémukoli riziku střetu zájmů souvisejícího s hospodářskými zájmy, politickou nebo národní spřízněností, rodinnými nebo citovými vazbami nebo jakýmkoliv jiným druhem zájmů, které by mohly ohrozit nestranné a objektivní provedení projektu.
- 82 Úvodem je tedy třeba konstatovat, že na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, z čl. II.3 písm. n) přílohy II dotčených grantových dohod nevyplývá, že existence hospodářských, citových nebo rodinných vazeb umožňuje předpokládat existenci rizika střetu zájmů, které může ohrozit nestranné a objektivní provedení projektu.
- 83 Domněnka, která může vyplývat z existence hospodářských, citových nebo rodinných vazeb, se totiž omezuje na existenci rizika střetu zájmů. Ze znění čl. II.3 písm. n) přílohy II dotčených grantových dohod tak vyplývá vyvratitelná domněnka existence takového rizika, zejména pokud se osoby, které mají rodinné nebo citové vazby, tak či onak účastní téhož projektu. V projednávané věci vede k uplatnění této domněnky manželský vztah, který pojí dotčeného zaměstnance k jeho manželce.
- 84 I když tedy Komise může využít tuto domněnku, přísluší jí naopak předložit veškeré důkazy o tom, že může být ohroženo nestranné a objektivní provedení dotyčného projektu.
- 85 Nejprve je tedy třeba přezkoumat důkazy předložené žalobkyní, jejichž cílem je vyvrátit domněnku týkající se existence rizika střetu zájmů, jelikož splnění podmínky týkající se existence citových a rodinných vazeb nebylo zpochybněno.
- 86 V tomto ohledu nemohou argumenty žalobkyně, které vycházejí z neexistence hierarchické a organizační vazby, vyloučit riziko střetu zájmů, jelikož v kontextu projednávané věci, kdy manželka dotčeného zaměstnance schvalovala jeho výkazy pracovní doby, nelze vliv rodinné situace vyloučit pouze z důvodu neexistence vztahu administrativní podřízenosti v profesním prostředí.
- 87 Situace v projednávaném případě tudíž představuje riziko střetu zájmů ve smyslu čl. II.3 písm. n) přílohy II dotčených grantových dohod.
- 88 Zadruhé je třeba přezkoumat důkazy předložené Komisí, které se týkají prokázání možnosti, že bude ohroženo nestranné a objektivní provedení dotyčného projektu.
- 89 V tomto ohledu, pokud jde o povahu činností manželky dotčeného zaměstnance vykonávaných u žalobkyně, ze spisu vyplývá, že byla v rozhodné době zaměstnána žalobkyní v jejím finančním oddělení a že měla postavení „správkyně projektů PC7“, které bylo rovněž označované jako „vedoucí administrativní pracovnice pověřená granty PC7“. Z titulu této funkce, jak uznává žalobkyně, „měla dle stanov přístup k výkazům pracovní doby svého manžela, předloženým pro účely grantů PC7, a podepisovala je až do listopadu 2012“.

- 90 Zprv, pokud jde o odpovdnost manželky dotčeného zaměstnance s ohledem na výkazy jeho pracovní doby, je třeba konstatovat, že ačkoli žalobkyně tvrdí, že manželka dotčeného zaměstnance vykonávala kancelářskou práci a byla odpovdná zejména za shromažďování a průběžné vedení dokumentace související s granty PC7, z výkazů pracovní doby dotčeného zaměstnance, které předložila žalobkyně v příloze A.16 žaloby, jednoznačně vyplývá, že jeho manželka schválila jejich obsah, přičemž slovo „schváleno“ (approved) je uvedeno na těchto dokumentech vedle podpisu manželky dotčeného zaměstnance.
- 91 Zadruhé, pokud jde o tvrzení žalobkyně, že manželka dotčeného zaměstnance nemohla měnit úřední dokumentaci, takové tvrzení činí možnost ohrožení řádného provedení dotčeného projektu ještě pravděpodobnější, neboť ačkoliv – jak je prokázáno v bodě 90 výše – schvalovala výkazy pracovní doby svého manžela, neměla ani možnost je změnit v případě jejich nesprávnosti.
- 92 V důsledku toho je třeba dospět k závěru, že Komise prokázala právně dostačujícím způsobem, že řádné provedení dotčeného projektu mohlo být ohroženo.
- 93 Tento závěr není zpochybněn tvrzením žalobkyně, podle kterého činnosti manželky dotčeného zaměstnance podléhaly dvojí kontrole ze strany nadřízených. Skutečnosti, které mají prokázat existenci možnosti, že řádné provedení dotčeného projektu bude ohroženo, musí být totiž posuzovány s ohledem na skutečnost, že se žalobkyni nepodařilo vyvrátit existenci situace vedoucí ke vzniku rizika střetu zájmů (viz bod 87 výše). V této souvislosti je třeba uvést, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, existuje funkční vazba mezi dotčeným zaměstnancem a jeho manželkou. Skutečnost, že tato manželka je pověřena schvalováním výkazů pracovní doby svého manžela bez možnosti jejich změny, ačkoli ve vztahu k těmto výkazům jednoznačně vystupuje jako „supervisor“, postačuje k závěru, že systém kontroly zavedený žalobkyní neodpovídá požadavku, který jí ukládá přijmout veškerá preventivní opatření nezbytná k zabránění jakémukoli riziku střetu zájmů, pokud jde o rodinné nebo citové vazby, který by mohl ohrozit nestranné a objektivní provádění daného projektu v souladu s čl. II.3 písm. n) přílohy II příslušných grantových dohod.
- 94 Komise tudíž neporušila čl. II.3 písm. n) přílohy II grantových dohod tím, že měla za to, že žalobkyně nepřijala všechna preventivní opatření nezbytná k zabránění jakémukoli riziku střetu zájmů, pokud jde o rodinné nebo citové vazby, který by mohl ohrozit nestranné a objektivní provedení dotčeného projektu.
- 95 Kromě toho, pokud jde o úvahy žalobkyně týkající se skutečnosti, že systém evidence pracovní doby byl ověřen auditory za přítomnosti dotčeného zaměstnance a jeho manželky, odkazuje se na závěry uvedené v bodech 73 a 74 výše, které se týkají hodnoty posouzení obsažených v závěrečné zprávě o auditu.
- 96 Pokud jde dále o námitky žalobkyně týkající se neexistence konkrétních důkazů o riziku střetu zájmů, stačí připomenout, že samotné znění čl. II.3 písm. n) přílohy II dotčených grantových dohod nevyžaduje, aby měl tento konflikt prokazatelně vliv na plnění smlouvy nebo na její náklady.
- 97 Konečně, pokud jde o tvrzení, že postoj Komise představuje diskriminaci z důvodu rodinného stavu, která je v rozporu s články 7 a 9 Listiny, je třeba uvést, že tvrzené porušení se netýká nesprávného provádění smluvních ustanovení.

- 98 Je však třeba připomenout, že Tribunál již měl příležitost rozhodnout, že Listina, která je součástí primárního práva, stanoví v čl. 51 odst. 1 bez výjimky, že její ustanovení „jsou při dodržení zásady subsidiarity určena orgánům, institucím a jiným subjektům Unie“, a že základní práva tedy mají upravovat výkon pravomocí, které jsou svěřeny unijním orgánům, a to i ve smluvním rámci (rozsudky ze dne 3. května 2018, Sigma Orionis v. Komise, T-48/16, EU:T:2018:245, body 101 a 102, a ze dne 3. května 2018, Sigma Orionis v. Komise, T-47/16, EU:T:2018:247, body 79 a 80; obdobně viz rovněž rozsudek ze dne 13. května 2020, Talanton v. Komise, T-195/18, nezveřejněný, EU:T:2020:194, bod 73).
- 99 Obdobně platí, že pokud orgány, instituce nebo jiné subjekty Unie plní smlouvu, podléhají i nadále svým povinnostem podle Listiny a obecných zásad práva Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2020, ADR Center v. Komise, C-584/17 P, EU:C:2020:576, bod 86). Soudní dvůr rovněž zdůraznil, že pokud se strany ve smlouvě na základě rozhodčí doložky rozhodnou přiznat unijnímu soudu pravomoc rozhodovat spory týkající se této smlouvy, bude mít tento soud pravomoc posuzovat případné porušení Listiny a obecných zásad unijního práva nezávisle na použitelném právu stanoveném v uvedené smlouvě (rozsudek ze dne 16. července 2020, Inclusion Alliance for Europe v. Komise, C-378/16 P, EU:C:2020:575, bod 81).
- 100 Přitom v projednávaném případě má požadavek vyhnout se střetu zájmů z důvodu rodinných nebo citových vazeb zabránit závažnému a zjevnému porušení požadavku nestrannosti a objektivity (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. dubna 2006, Camós Grau v. Komise, T-309/03, EU:T:2006:110, bod 141), kterému podléhá zejména osoba odpovědná za osvědčování výkazů pracovní doby výzkumných pracovníků pracujících na projektu dotovaném Unií. Proto i za předpokladu, že by takové pravidlo, které má zaručit neexistenci střetu zájmů, jako je dotčené pravidlo, mohlo ovlivnit práva chráněná články 7 a 9 Listiny, nebyl by dotčen obsah těchto práv, ale nanejvýš by byl omezen jejich výkon. Podle čl. 52 odst. 1 Listiny přitom při dodržení zásady proporcionality mohou být omezení výkonu práv a svobod uznaných Listinou zavedena pouze tehdy, když jsou nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.
- 101 Tak tomu je v projednávané věci. V tomto případě, pokud jde nejprve o existenci cíle obecného zájmu uznaného Unií, je cílem takového omezení zajistit dodržení zásady řádného finančního řízení, jak je zakotvena v článku 317 SFEU. Dále je toto omezení nezbytné, jelikož Komise, která není přímým svědkem provádění úkolů příjemcem grantu, nedisponuje jinými prostředky k tomu, aby zkontrolovala osobní náklady vykázané tímto příjemcem, než těmi, které musí vyplývat zejména z předložení spolehlivých výkazů pracovní doby (v tomto smyslu viz rozsudek Amitié v. Komise, T-234/12, nezveřejněný, EU:T:2015:601, bod 210 a citovaná judikatura). Konečně toto omezení není nepřiměřené, jelikož jednak práva chráněná články 7 a 9 Listiny nejsou zasažena v jejich samotném obsahu, jak je zdůrazněno v bodě 100 výše, a jednak, jak uvádí Komise, požadavek zabránit jakémukoli střetu zájmů z důvodu rodinných nebo citových vazeb může být splněn prostřednictvím minimálních organizačních úprav. Tvrzení žalobkyně týkající se diskriminace musí být tedy odmítnuta zaprvé proto, že jsou založena na existenci porušení článků 7 a 9 Listiny a zadruhé proto, že takové porušení, i kdyby bylo možné s ohledem na zpochybňovanou aplikaci pravidla o střetu zájmů, nebylo prokázáno.
- 102 Vzhledem k výše uvedenému je třeba zamítnout třetí výtku, a tudíž i první žalobní důvod v plném rozsahu.

b) Ke druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení belgického práva

- 103 Úvodem žalobkyně připomíná, že dotčené grantové dohody odkazují na belgické právo.
- 104 Žalobkyně tedy na základě belgického občanského práva vznáší tři výtky na podporu druhého žalobního důvodu.
- 105 Nejprve má žalobkyně za to, že postoj Komise v projednávaném případě představuje domněnku, že její jednání nebylo v dobré víře, což je domněnka, která Komisi vedla k jednostrannému konstatování porušení smlouvy, aniž by to konstatovala závěrečná zpráva o auditu, a pokud jde o grantovou dohodu C2POWER, k jednání v rozporu se závěry auditu. Komise tudíž porušila zásadu plnění smluv v dobré víře zakotvenou v §§ 1134 a 1135 belgického občanského zákoníku.
- 106 Dále žalobkyně vytýká Komisi, že založila svoji žádost o vrácení osobních nákladů dotčeného zaměstnance na vyšetřovací zprávě vypracované OLAF mimo smluvní rámec, jejíž důkazní hodnota je sporná. Komise se totiž sama rozhodla neřídít se všemi závěry uvedené zprávy a nevysvětlila důvody, které ji vedly nejen k odchýlení se od zjištění závěrečné zprávy o auditu, avšak neprokázala zavinění jednání ze strany žalobkyně, ale rovněž k tomu, že nakonec již nezohlednila náklady považované za „jednoznačně nadměrné“, tedy náklady jdoucí nad prahovou hodnotu, jejíž stanovení nesouvisí s ustanovením dotčených grantových dohod. Komise tudíž porušila pravidlo týkající se důkazního břemene stanovené v § 1315 belgického občanského zákoníku, podle kterého povinnost prokázat existenci závazku má osoba, která se domáhá jeho splnění.
- 107 Konečně má žalobkyně za to, že provedla platby požadované Komisí, ačkoli Komise nemohla uplatnit pohledávku. Komise tudíž porušila články 1235, 1376 a 1377 belgického občanského zákoníku tím, že nevrátila částky, které jí byly vyplaceny a které bezdůvodně získala z důvodu neexistence dluhu.
- 108 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.
- 109 První dvě výtky druhého žalobního důvodu je třeba posoudit společně.
- 110 Zaprvé je třeba uvést, že na rozdíl od tvrzení žalobkyně se žádost Komise o vrácení, jak bylo konstatováno v bodě 65 výše, nezakládá na vyšetřovací zprávě vypracované mimo smluvní rámec. Dále je třeba připomenout, že byl rovněž učiněn závěr, že Komise nebyla vázána zjištěními závěrečné zprávy o auditu (viz body 73 a 74 výše).
- 111 Zadruhé je třeba zkoumat otázku základu, ze kterého vychází žádost Komise o vrácení, aby mohlo být určeno, zda Komise porušila jak zásadu plnění smluv v dobré víře, když předpokládala, že žalobkyně nejednala v dobré víře, tak pravidlo týkající se důkazního břemene tím, že nepředložila důkazy umožňující podepřít tuto žádost.
- 112 V tomto ohledu je třeba zaprvé poznamenat, že podle obecně uznávané právní zásady každý soud uplatňuje svá procesní pravidla, včetně pravidel příslušnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. dubna 1992, Komise v. Feilhauer, C-209/90, EU:C:1992:172, bod 13). Pravidla určená k úpravě důkazního břemene, přípustnosti, hodnoty a důkazní síly důkazů se však této zásadě vymykají, jelikož nemají procesní, ale hmotněprávní povahu v tom smyslu, že určují podmínky existence,

oblast a důvody zániku subjektivních práv. Volba rozhodného práva provedená v auditovaných dohodách se tedy týká rovněž pravidel dokazování (rozsudek ze dne 8. září 2015, *Amitié v. Komise*, T-234/12, nezveřejněný, EU:T:2015:601, bod 115).

- 113 V projednávané věci se rozložení důkazního břemene ohledně způsobilosti nákladů vynaložených příjemcem grantu řídí § 1315 belgického občanského zákoníku, který stanoví, že povinnost prokázat existenci závazku má osoba, která se domáhá jeho splnění, a naopak ten, kdo tvrdí, že žádný závazek nemá, musí prokázat provedení platby nebo sdělit skutečnost, která způsobila zánik jeho závazku.
- 114 Zadruhé je ustálenou judikaturou, že v rámci dohody, která obsahuje rozhodčí doložku ve smyslu článku 272 SFEU, je věcí strany, která Komisi vykázala náklady na získání finančního příspěvku Unie, aby prokázala, že uvedené náklady splňují finanční podmínky grantových dohod (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. ledna 2017, *ANKO v. Komise*, T-771/14, nezveřejněný, EU:T:2017:27, bod 63 a citovaná judikatura).
- 115 Zatřetí, jak bylo připomenuto v bodě 101 výše, Komise, která není přímým svědkem provádění úkolů příjemcem grantu, nedisponuje jinými prostředky k tomu, aby zkontrolovala osobní náklady vykázané tímto příjemcem, než těmi, které musí vyplývat zejména z předložení spolehlivých výkazů pracovní doby (v tomto smyslu viz rozsudek *Amitié v. Komise*, T-234/12, nezveřejněný, EU:T:2015:601, bod 210 a citovaná judikatura).
- 116 Začtvrté z judikatury vyplývá, že nedodržení povinnosti předložit spolehlivé výkazy pracovní doby pro odůvodnění vykázaných osobních nákladů představuje dostatečný důvod pro zamítnutí těchto nákladů jako celku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2015, *Technion a Technion Research & Development Foundation v. Komise*, T-216/12, EU:T:2015:746, bod 82 a citovaná judikatura). Pokud dále náklady vykázané příjemcem grantu nejsou podle dotčené grantové dohody způsobilé, jelikož bylo rozhodnuto, že nejsou ověřitelné nebo spolehlivé, Komise nemá jinou možnost než přistoupit k vymáhání grantu do výše neuznatelných částek, jelikož podle právního základu, který poskytuje tato grantová dohoda, je Komise oprávněna vyplácet z unijního rozpočtu pouze částky řádně odůvodněné (viz rozsudek ze dne 16. července 2020, *ADR Center v. Komise*, C-584/17 P, EU:C:2020:576, bod 102 a citovaná judikatura).
- 117 V projednávané věci se v bodě 92 výše dospělo k závěru, že sporné výkazy pracovní doby neskýtaly záruku důvěryhodnosti vyžadovanou z důvodu rizika střetu zájmů, který by mohl ohrozit nestrannou a objektivní realizaci dotčeného projektu.
- 118 V tomto ohledu lze zaprvé zdůraznit, že riziko střetu zájmů představuje neobvyklou situaci, kdy vzniklé náklady nemusí být ani skutečné, ani nesené samotným příjemcem, a případně ani nebyly použity pouze za účelem uskutečnění dotčeného projektu ve smyslu čl. II.14 odst. 1 písm. a), b) a e) přílohy II dotčených grantových dohod. Proto nesplnění smluvní povinnosti ze strany smluvního partnera, uložené článkem II.3 písm. n) přílohy II dotčených grantových dohod, přijmout veškerá nezbytná preventivní opatření, aby bylo zabráněno jakémukoli riziku střetu zájmů, představuje nesprávné plnění jeho smluvních povinností. Odůvodňuje tak vymáhání nákladů podle článku 183 nařízení č. 2342/2002 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. ledna 2019, *EKETA v. Komise*, T-198/17, nezveřejněný, EU:T:2019:27, bod 91). Zadruhé, pokud Komise předloží konkrétní indicie o existenci rizika, že vykázaná pracovní doba nesplňuje podmínky způsobilosti, což je případ, kdy je zjištěno riziko střetu zájmů, předpokládá se nezpůsobilost a je na příjemci, aby důkazními prostředky prokázal, že podmínky přípustnosti

byly naopak splněny (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 22. října 2020, EKETA v. Komise, C-273/19 P, EU:C:2020:852, body 74 až 77, a ze dne 22. ledna 2019, EKETA v. Komise, T-166/17, nezveřejněný, EU:T:2019:26, bod 61).

- 119 Z toho důvodu žalobkyně tím, že nepředložila důkaz o neexistenci rizika střetu zájmů, a tedy tím, že nedodržela povinnost předložit spolehlivé výkazy pracovní doby za účelem odůvodnění vykázaných osobních nákladů, nesplnila povinnost, která pro ni vyplývá z pravidel rozložení důkazního břemene. Komise tudíž měla právo požadovat částky, které považovala za neoprávněně vyplacené, tedy veškeré osobní náklady dotčeného zaměstnance uvedené na výkazech pracovní doby schválených jeho manželkou, aniž porušila zásadu plnění smluv v dobré víře ve smyslu §§ 1134 a 1135 belgického občanského zákoníku nebo pravidla týkající se důkazního břemene stanovená v § 1315 uvedeného zákoníku.
- 120 Skutečnost, že zásady stanovené judikaturou byly definovány v kontextu nedodržení povinnosti předložit při finančním auditu spolehlivé výkazy pracovní doby k odůvodnění vykázaných osobních nákladů a že v projednávané věci finanční audit, který vedl k vypracování závěrečné zprávy o auditu, nezpochybnil spolehlivost výkazů pracovní doby předložených žalobkyní ohledně dotčeného zaměstnance, nemá vliv na relevanci použití těchto zásad v rámci projednávané žaloby. Jak je totiž připomenuto v bodech 73 a 74 výše, Komise není vázána zjištěními obsaženými v této zprávě.
- 121 Mimoto skutečnost, že se Komise nakonec nedržela všech závěrů vyšetřovací zprávy OLAF, nevede ke zpochybnění důkazní hodnoty této zprávy. Z bodu 31 odůvodnění nařízení č. 883/2013, kterým se zrušují nařízení č. 1073/1999 a č. 1074/1999 uvedená v čl. II.22 odst. 8 přílohy II dotčených grantových dohod, totiž vyplývá, že unijní orgány musí na základě závěrečných zpráv o vyšetřování vypracovaných OLAF, aby rozhodly, jaká opatření by měla být po dokončení vyšetřování učiněna. Kromě toho čl. 11 odst. 1 nařízení č. 883/2013 jasně uvádí, že ke zprávě o vyšetřování budou připojena doporučení, zda je třeba přijmout opatření po dokončení vyšetřování, či nikoli. Komise je tedy oprávněna zohlednit pouze část zjištění uvedených ve vyšetřovací zprávě OLAF, aniž by to zpochybnilo jejich důkazní hodnotu.
- 122 Konečně vzhledem k tomu, že Komise byla oprávněna požadovat všechny náklady vynaložené dotčeným zaměstnancem, skutečnost, že se rozhodla uplatnit prahovou hodnotu vedoucí k požadování pouze k části z nich, nemůže být žalobkyní zpochybněna z důvodu nedostatku právního zájmu na podání žaloby.
- 123 S ohledem na výše uvedené je třeba dospět k závěru, že první a druhá výtka druhého žalobního důvodu jsou neopodstatněné.
- 124 V důsledku toho se třetí výtka stává bezpředmětnou, a je tedy třeba ji zamítnout.
- 125 V důsledku toho je třeba druhý žalobní důvod zamítnout v plném rozsahu.

c) Ke třetímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení polského práva

- 126 Zprvce žalobkyně uvádí, že čl. II.15 odst. 1 přílohy II dotčených grantových dohod specificky odkazuje na vnitrostátní právo upravující pracovní smlouvy uzavřené příjemci grantů. Proto se domnívá, že je třeba mít za to, že na pracovní poměr, který udržovala jednak s dotčeným zaměstnancem a jednak s jeho manželkou, je použitelné polské pracovní právo.

- 127 Zprv   pr  tom tvrdí, že došlo k porušení ustanovení    140 ve spojení s ř 18 odst. 2 polského zákoníku práce, kter   povolují r   im zvaný „pracovní doba strukturovaná podle úkolů” (system zadaniowego czasu pracy) v rozsahu, v němž Komise tvrdí, že dotčený zame  stnanec musel pracovat „nadměrný počet hodin” a „pracovat po nepřim   ren  e dlouhou dobu” na základě t   i soub     n  ch pracovněprávních vztahů, včetně toho, který uzavřel s žalobkyní v rámci systemu pracovní doby strukturovan  e podle úkolů. Podle žalobkyně tento r   im, který je v Polsku legální, nevy  žaduje stálou fyzickou p   itomnost na pracovním m  st  e, a zaji   tuje tak flexibilitu a mo   nost vykonávat více úkolů (multitasking) za podmínky, že zame  stnanec plní sv     koly.
- 128 Zadru  e žalobkyně tvrdí, že došlo k porušení    11³ polského zákoníku práce ve spojení s články 7 a 9 Listiny, který žalobkyní v rozhodn  e dob  e zakazoval roz   elit dotčeného zame  stnance a jeho man   elku na pracovním m  st  e pouze z důvodu jejich svazku, p     em  z takové oddělení by představovalo diskriminaci na základě rodinného stavu.
- 129 Zadru  e žalobkyně uvádí, že Komise neuvedla konkrétní důvody pro zpochybnění osobních nákladů dotčeného zame  stnance za období od srpna 2010 do října 2012 a zároveň p   itom akceptovala osobní náklady uvedeného zame  stnance za listopad 2012, p     esto  e jeho man   elka měla rovněž přístup k jeho výkazům pracovní doby z listopadu 2012.
- 130 Komise argumenty žalobkyně zpochyb   uje.
- 131 Zprv  e je třeba uvést, že i kdyby bylo vyhověno třetímu žalobnímu důvodu, nic by to nezm  n  lo na tom, že spolehlivost výkazů pracovní doby nadále chybí, jelikož skutečnost, že by dotčený zame  stnanec mohl odpracovat velký počet hodin z důvodu svého zapojení do různých projektů, nemá vliv na skutečnost, že tyto pracovní hodiny byly předmětem postupu potvrzování zavedeného žalobkyní v rozporu s čl. II.3 písm. n) dotčených grantových dohod.
- 132 V této souvislosti je třeba p   ipomenout, že náklady považované za nezpůsobilé pokrývají období od srpna 2010 do října 2012. Všechny výkazy pracovní doby týkají se tohoto období byly p    itom potvrzeny man   elkou dotčeného zame  stnance. Vzhledem k tomu, že žalobkyně opakuje své námitky týkají se relevance judikatury týkají se důkazního břemene, pokud jde o spolehlivost výkazů pracovní doby, odkazuje se v této souvislosti na bod 92 výše.
- 133 Zadru  e, pokud jde o tvrzení týkají se porušení    11³ polského zákoníku práce, odkazuje se na bod 101 výše, v němž byl u    inen závěr, že nelze pozorovat     dnou diskriminaci v souvislosti s rodinn  m stavem.
- 134 Kromě toho žalobkyně v rámci své argumentace týkají se porušení    140 polského zákoníku práce zd  raz   uje nesoudr   nost ze strany Komise, která kritizuje přístup man   elky dotčeného zame  stnance k výkazům pracovní doby jejího man   ela během celého sporného období, ale toleruje tuto okolnost pro období od listopadu do prosince 2012, ačkoli tato man   elka přestala být zame  stnancem žalobkyně až od ledna 2013.
- 135 V tomto ohledu sta  i za účelem odmítnutí argumentu žalobkyně odkázat na bod 122 výše, ve kter  m byl u    inen závěr o neexistenci jejího právního zájmu na podání žaloby.
- 136 Z důvodů uvedených výše a v rozsahu, v němž argumenty žalobkyně nemají vliv na r    en  i sporu, musí být tedy třetí žalobní důvod odmítnut jako irelevantní.

d) Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady ochrany legitimního očekávání v rámci plnění smluv v dobré víře a zákazu zneužití smluvních podmínek

- 137 V rámci čtvrtého žalobního důvodu má žalobkyně v podstatě za to, že zásada ochrany legitimního očekávání musí být dodržována v rámci smluvních vztahů, k nimž se Komise zavázala. V projednávaném případě Komise tím, že nejprve schválila všechny závěry závěrečné zprávy o auditu týkající se zejména způsobilosti osobních nákladů dotčeného zaměstnance a poté tyto náklady odmítla, porušila uvedenou zásadu, jelikož žalobkyně mohla důvodně nabýt legitimní očekávání, pokud jde zejména o způsobilost osobních nákladů dotčeného zaměstnance.
- 138 Žalobkyně dodává, že argumenty předložené Komisí s cílem vyloučit možnost mít legitimní očekávání z důvodu existence auditu, který neodhalil nesrovnalosti, nejsou právně opodstatněné.
- 139 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.
- 140 Je třeba připomenout, že v bodech 73 a 74 výše bylo konstatováno, že ze smluvních ustanovení vyplývá, že závěrečná zpráva o auditu Komisi nezavazovala. Žalobkyně tedy nemohla mít legitimní očekávání, přestože Komise souhlasila s výsledky tohoto auditu.
- 141 Mimoto ze závěrečné zprávy o auditu vyplývá, že auditoři výslovně uvedli, že cílem jejich prací „není poskytnout žádné věcné ujištění o celkové přiměřenosti samotného systému vnitřních kontrol“. I když – v rámci svých prací – auditoři neidentifikovali konkrétní nedostatky v systému vnitřních kontrol žalobkyně týkajícímu se přípravy a prezentace účetních závěrek týkajících se grantové dohody C2POWER, pouhá výhrada formulovaná stran cíle těchto prací, pokud jde o záruky, které by mohly být poskytnuty ohledně vhodnosti tohoto systému, postačuje k tomu, aby vyvolala nejistotu, která brání vzniku jakéhokoli legitimního očekávání v tomto ohledu.
- 142 V důsledku toho musí být čtvrtý žalobní důvod zamítnut, a tudíž i návrhová žádání směřující k určení neexistence smluvní pohledávky uplatňované Komisí a způsobilosti osobních nákladů požadovaných v oznámeních o dluhu ohledně jistin týkajících se dotčených grantových dohod, která směřují k vrácení zaplacených částek.

2. K návrhu uložit Komisi zaplacení úroků z prodlení

- 143 Vzhledem k tomu, že bylo navrhováno zamítnutí žalobních důvodů na podporu návrhových žádání směřujících k určení neexistence smluvní pohledávky uplatňované Komisí a způsobilosti osobních nákladů požadovaných v oznámeních o dluhu ohledně jistin týkajících se dotčených grantových dohod, která směřují k vrácení zaplacených částek, musí být návrh na uložení Komisi zaplacení úroků z prodlení zamítnut jako bezpředmětný.
- 144 Vzhledem k výše uvedenému, jelikož všechny žalobní důvody a tvrzení vznesené na podporu žaloby podané na základě článku 272 SFEU byly zamítnuty, je třeba zamítnout i uvedenou žalobu.

C. K žalobě podané na základě článku 263 SFEU

- 145 Podpůrně žalobkyně podala žalobu na základě článku 263 SFEU v rozsahu, v němž má za to, že napadené rozhodnutí má povahu aktu napadnutelného žalobou ve smyslu tohoto ustanovení.
- 146 Komise má za to, že žaloba podaná na základě článku 263 SFEU je zjevně nepřípustná.

- 147 V tomto ohledu z ustálené judikatury vyplývá, že pokud mezi žalobcem a jedním z orgánů existuje smlouva, lze k unijním soudům podat žalobu na základě článku 263 SFEU pouze v případě, že cílem napadeného aktu je vyvolat závazné právní účinky jdoucí nad rámec smluvního vztahu mezi stranami a implikující, že orgán, který je stranou smlouvy, jednal při výkonu výsad veřejné moci, kterou má, jakožto správní orgán (viz rozsudek ze dne 9. září 2015, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheiourgiko Kentro v. Komise, C-506/13 P, EU:C:2015:562, bod 20 a citovaná judikatura).
- 148 Za těchto okolností je tedy třeba přezkoumat, zda napadené rozhodnutí, připojené k e-mailu Komise ze dne 13. listopadu 2019 spolu se spornými oznámeními o dluhu, patří mezi akty, které může unijní soud zrušit na základě čl. 263 odst. SFEU nebo zda má naopak smluvní povahu (viz usnesení ze dne 14. června 2012, Technion a Technion Research & Development Foundation v. Komise, T-546/11, nezveřejněné, EU:T:2012:303, bod 35 a citovaná judikatura).
- 149 V projednávané věci z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise zaprvé uplatňuje pohledávku a uvádí její výši vydáním několika oznámení o dluhu a zadruhé že se Komise vyjádřila k námitkám žalobkyně. Neexistuje tedy nic, co by se vymykalo smluvnímu rámci a co by vyjadřovalo výkon výsad veřejné moci.
- 150 V tomto ohledu je třeba uvést, že žalobkyně má za to, že napadené rozhodnutí podstatným způsobem mění její právní postavení, jelikož Komise od ní požadovala zaplacení určité peněžní částky. Jak přitom vyplývá z bodu 65 výše, žádost o vrácení spadá do rámce ustanovení dotčených grantových dohod.
- 151 I kdyby se žalobkyně snažila zpochybnit oznámení o dluhu, je nutno konstatovat, že tyto dokumenty nepředstavují napadnutelné akty ve smyslu článku 263 SFEU.
- 152 Oznámení o dluhu vydané Komisí, které se týká částek dlužných na základě grantové dohody, totiž nelze kvalifikovat jako konečný akt, který by mohl být předmětem žaloby na neplatnost z důvodu, že obsahuje údaje týkající se úroků, které zjištěná pohledávka vyvolá v případě nezaplacení v nejzazším datu, možnosti inkasa započtením nebo výkonem rozhodnutí ve vztahu k případné předem poskytnuté záruce, jakož i možnost nuceného výkonu a zápisu do databáze přístupné schvalujícím úředníkům rozpočtu Unie, a to i v případě, že jsou tyto údaje formulovány tak, že budí dojem, že oznámení o dluhu, které je obsahuje, je konečným aktem Komise. Takovéto formulace mohou být každopádně již z podstaty věci jen přípravnými akty Komise, které se vztahují k uspokojení zjištěné pohledávky, jestliže Komise v oznámení o dluhu nevyjadřuje své stanovisko k prostředkům, které hodlá použít k získání nazpět uvedené pohledávky navýšené o úroky z prodlení přirůstající od data splatnosti stanoveného v oznámení o dluhu. Totéž platí pro formulace týkající se možných prostředků k vymáhání pohledávky (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 20. dubna 2016, Meždunaroden centar za izsledvane na malcinstvata i kulturnite vzaimodejstvia v. Komise, T-819/14, EU:T:2016:256, body 46, 47, 49 a 52 a citovaná judikatura).
- 153 Z toho vyplývá, že k unijnímu soudu nelze proti dotčeným oznámením o dluhu platně podat žalobu na základě článku 263 SFEU, neboť tato oznámení jsou součástí ryze smluvního rámce, od kterého jsou neoddělitelná a nevyvolávají závazné právní účinky, které by zacházely nad rámec účinků pramenících z dotčených grantových dohod a které by implikovaly použití výsad veřejné moci svěřených Komisi jakožto správnímu orgánu.

- 154 Tak by tomu nebylo, kdyby Komise přijala rozhodnutí na základě článku 299 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. července 2017, *ADR Center v. Komise*, T-644/14, EU:T:2017:533, body 207 a 208). V projednávaném případě však Komise takový akt nepřijala.
- 155 V tomto ohledu je třeba uvést, že vzhledem k tomu, že k vrácení došlo, nemusela Komise přijmout takový akt po vydání oznámení o dluhu. Nutit žalobkyni k tomu, aby částky uvedené v oznámení o dluhu neplatila, tak aby mohlo být přijato případné rozhodnutí následující po tomto oznámení k úhradě, které by bylo napadnutelné na základě článku 263 SFEU, by přitom bylo v rozporu s právem na řádnou správu.
- 156 V projednávaném případě však právo žalobkyně na účinnou právní ochranu nebylo porušeno, jelikož nebyla zbavena svého práva zpochybnit vrácené částky.
- 157 V této souvislosti je třeba poznamenat, že nepřípustnost žaloby na neplatnost nemůže zbavit dotčenou smluvní stranu práva na účinnou soudní ochranu, neboť je na něm, aby, považuje-li to za důvodné, hájil své postavení v rámci žaloby podané na smluvním základě podle článku 272 SFEU (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 20. dubna 2016, *Meždunaroden centar za izsledvane na malcinstvata i kulturnite vzaimodejstvija v. Komise*, T-819/14, EU:T:2016:256, body 46, 47, 49 a 52).
- 158 V projednávaném případě přitom žalobkyně skutečně podala žalobu na základě článku 272 SFEU a žalobní důvody vznesené na podporu této žaloby byly přezkoumány příslušným soudem (v tomto ohledu viz bod 144 výše).
- 159 Prohlášení žaloby podané na základě článku 263 SFEU za nepřípustnou tak nemůže ovlivnit právo žalobkyně na účinnou soudní ochranu.
- 160 V důsledku toho musí být žaloba podaná na základě článku 263 SFEU odmítnuta jako nepřípustná.
- 161 S ohledem na výše uvedené není nutné rozhodnout o návrzích podaných žalobkyní na základě čl. 88 odst. 1 a čl. 89 odst. 3 písm. a) a d) jednacího řádu.

IV. K nákladům řízení

- 162 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 163 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (první senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Sieć Badawcza Łukasiewicz – Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii se ukládá náhrada nákladů řízení.

Kanninen

Jaeger

Stancu

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 27. dubna 2022.

Podpisy.